

HALIN POIMINNAT SOSIAALI- JA TERVEYSMINISTERIÖN TYÖNJAKO-OHJEESTA

STM:n ohje on voimassa 5.4.2023 – toistaiseksi. Tässä dokumentissa on HALIn poiminnat ohjeen tärkeimmistä osista. STM:n ohjeen löydät kokonaisuudessaan [täältä](#).

AMMATTIHENKILÖLAINSÄÄDÄNTÖ mahdollistaa työnantajalle monipuoliset mahdollisuudet järjestellä henkilöstön tehtävärakennetta tarkoituksenmukaisella tavalla. Edellä todetun mukaisesti nimikesuojatun ammattihenkilön tehtävissä voi toimia muukin henkilö, jolla on riittävä koulutus, kokemus ja ammattitaito. Työnantaja voi siten hyödyntää nimikesuojatun ammattihenkilön tehtävien hoitamisessa ammattihenkilöiden lisäksi myös muuta henkilöstöä, jolla työnantaja on arvioinut olevan riittävä koulutus ja osaaminen kyseisiin tehtäviin.

Sosiaali- ja terveysministeriön toimialaan kuuluvat sosiaali- ja terveystalvet (VNOS 22 §), joiden osana sosiaali- ja terveysministeriö vastaa sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön valtakunnallisesta ohjauksesta ja henkilöstövoimavarojen kehittämistä. Ohjeen tavoitteena on turvata sosiaali- ja terveydenhuollon henkilöstön riittävyys ja hyvä ammatillinen osaaminen.

OHJEEN LÄHTÖKOHTANA:

- Sote-ammattihenkilöiden työ kohdennetaan koulutusta vastaaviin tehtäviin.
- Avustavan ja tukipalveluhenkilöstön määrää lisätään sillä tavoin, ettei asiakas- ja potilasturvallisuutta vaaranneta eikä kelpoisuusvaatimuksia alenneta.

POIMINTOJA OHJEESTA:

- Sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöiden työ kohdennetaan kunkin ammattiryhmän koulutusta vastaaviin tehtäviin.
- Mikäli tiettyä tehtävää ei ole erikseen säädetty tietyn tutkinnon tai ammattipätevyyden suorittaneen henkilön hoidettavaksi, työnantajilla on vapaus toteuttaa joustavia työjärjestelyitä ja osoittaa henkilöstönsä koulutustaan, osaamistaan ja ammattitaitoaan vastaaviin tehtäviin. Tästä harkintavallasta voidaan poiketa vain lailla.
- Työnantaja voi joustavasti hankkia ja kouluttaa avustavaa henkilöstöä ja tukipalveluiden henkilöstöä ja tarjota työtehtäviin kohdennettua lisäkoulutusta, jolla varmistetaan riittävä osaaminen ammattihenkilöitä tukevaan työhön.

Esimerkkikysymys hoiva-avustajien osallistumisesta lääkehoitoon:

Voiko hoiva-avustaja antaa asiakkaalle lääkkeitä, joita on valmiiksi jaettu kuppeihin, dosettiin tai vastaavaan?

Kaikissa lääkehoitoa toteuttavissa yksiköissä johto kantaa kokonaisvastuun turvallisen lääkehoidon toteutumisesta ja edellytyksistä.

Sosiaali- ja terveydenhuollon yksiköissä, joissa lääkehoidon toteuttaminen on jokapäiväistä, lääkehoitoa toteuttavat ensisijaisesti lääkehoitoon koulutetut sosiaali- ja terveydenhuollon ammattihenkilöt yksikön lääkehoitosuunnitelmassa määritellyllä tavalla.

Jos työnantaja kuitenkin arvioi, että hoiva-avustajan osallistuminen lääkehoitoon on välttämätöntä, tulee hoiva-avustaja kouluttaa lääkehoidon tehtäviin, hänen osaamisensa tulee varmistaa ja hänellä tulee olla kirjallinen lääkelupa.

Hoiva-avustaja voi antaa asiakkaalle valmiiksi jaettuja lääkkeitä vain luonnollista tietä. Hoiva-avustaja ei voi itsenäisesti vastata asiakkaan lääkehoidosta.

STM:N Sosiaali- ja terveysalan henkilöstön riittävyys ja saatavuus -hankkeen sivuilla on työnjakoon liittyvä oma osio työnjaon uudelleenarvioinnin ja toteutukseen liittyvistä ohjeistuksista. Usein kysytyjä kysymyksiä -osioon pääset [tästä](#).

Ministeriö on toivonut lisää työnjakoon liittyviä kysymyksiä ja niitä voi lähettää suoraan osoitteeseen sotetyonjako.stm@gov.fi

TYÖNJAON UDELLEEN ORGANISOINNISSA ON HYVÄ HUOMIOIDA, ETTÄ:

1. Työnjaon prosessin vastuuhenkilö hallitsee ammattihenkilöitä ja sosiaali- ja terveydenhuollon palveluita koskevan lainsäädännön ja tehtävät sekä niissä vaadittavan tutkintokoulutuksen tuottaman osaamisen.
2. Tunnistaa käytössä oleva tutkintokoulutuksen ja sen jälkeisen koulutuksen sekä työkokemuksen tuottama henkilöstön osaaminen toimintayksikössä.
3. Tuntee toimintayksikön asiakaskuntaa ja heidän tarpeensa sekä työn tavoitteet.
4. Arvioi, millaisella osaamisella ja millaisilla vaikuttavilla sekä asiakas- ja potilasturvallisilla palveluilla ja palveluprosesseilla vastataan parhaalla mahdollisella tavalla asiakkaiden tarpeisiin.
5. Yksittäistä asiakasta koskevan palvelun lisäksi toimintatapojen kehitetään huomioiden asiakasryhmää ja yhteisöä koskevat kehittämistehtävät.
6. Tunnistaa, tarvitseeko henkilöstö lisä-, täydennys- tai jatkokoulusta.
7. Selvittää sosiaali-/terveydenhuollon erikoistumiskoulutuksilla ja jatkotutkinnoilla hankitun erityisosaamisen tarpeet sekä huolehtii lisäkoulutuksen saatavuudesta ja riittävydestä.
8. Kartoittaa tehtävien sekä tukipalvelujen tarpeet ja huolehtii niiden tarvittavasta ja asiakasturvallisesta käytöstä. Asiantuntijoiden työaika on suunnattava työn vaikuttavuuden kannalta olennaisiin tehtäviin.
9. Turvaa riittävä sosiaali- ja terveydenhuollon laillistettujen ammattihenkilöiden antama ammatillinen johtamisen ja hyvän esihenkilötyö.
10. Päivittää tehtävänkuvaukset ja tehtävänimikkeet tarpeen mukaan ammatinharjoittamisnimikkeiden mukaisiksi, myös muita tehtävänimikkeitä voi olla tarpeen käyttää.
11. Laatii toimintayksikön työnjaon, jota seurataan, arvioidaan ja kehitetään säännöllisesti suhteessa omavalvontasuunnitelmaan.